

הבזקים

מאת מיכל גוברין

הוצאת עם עובד ספריה לעם

תל אביב, 2002

ארבעה הבזקים מתוך הרומן

***

[חומר מאוטובוס הפרוורים. קיץ. הביל, אפור. אחרי הצהריים. בלוק חדש].

[היציאה לניו-ג'רזי טֶרַנְפֵייק. מחלף 10]
גשם דק על רעדת השמשה. הנתיב מתרומם לאוטוסטרדה. אי-תנועה בין המסלולים. עשב, כמה חרציות. ממול מרכז קניות בלב השדות. ציוד ספורט, מוצרים לבית. שולי כביש בעבודה. ערמות אספלט אפורות כמו השמים.

(רק בתנועה נרגע הרעד. נקבעת מין זהות).

יושבת בספסל העשירי מהנהג. המושב הסמוך ריק. התיק מוטל עליו. הדחירה האנונימית על אחד משנים-עשר המסלולים. גלישת המכוניות סביב, קופסאות אטומות משיקות בדממה.

[בין אָדיסון לאָליזבת]
גשרים באופק, מסילות ברזל. רכבות-משא. קרונות ירוקים, כחולים, שחורים, אדום חלודה. אפילו אגם כסוף וקני סוף על גדותיו מרעיד בבואה של שמים.

(כאילו לא מוסגר כבר המסע, לא הוכתב למפרע.)

[בין מחלף 12 ו-12 A]
מגדל חותך את האופק. צדודית הארובות של בתי הזיקוק בנוֹאֶרְק. בוכנות אינֶפְרָנו פועמות לצד האוטוסטרדה.
מבוך הצנורות. ריצוד מפרקי הפלדה. לשון אש מתאבכת.

ממול, במשטחי השלף, רובצים מכלי הדלק הלבנים, העגולים. נוֹרְתוֹוייט, סָנוֹקוּ, ג'טי. מתרחקים באד עד רציפי הנמל והמחסנים.
וכבר נבלע הכל מתחת לצמתים.

שלוליות שחורות, ערמות אספלט, פיגומי מסלול עילי בבניה.

באופק, ממרום הנתיבים, בקצה הירוקת והמים, מגיח מהאָד תשליל חיוור של מגדלי מאנהטן. חזיון זעיר של עתיד מטושטש מנתק את הלב מקירותיו.

אבא יקר. שוב איתך, בתנועה אל העיר המרחפת במרחק.

לא מסוגלת יותר לעמוד בשתיקה מאז שהשארתי אותך באדמה התחוהה בחורף, בין האורנים על הכרמל, קוברת איתך את לחש הדיבור בינינו, גומחת הקירבה שנתנה לי תחושת מקום, למרות חיינו הזרוקים בדרכים.

הטלפון של סעיד הגיע, לבסוף, אחרי הצהרים. מיד אחר כך רצתי, בלי לחשוב, לתפוס את האוטובוס של ארבע – בתירוץ של להגיע לחנות של המוזיאון לאמנות מודרנית לפני הסגירה, לקנות את "הביוגרפיה המדעית" של אֶלְדוֹ רוסי בשביל הסמינר. הקול הרך שלו מתוך הלילה המרוחק באמסטרדם. "יהיה בסדר, לָנָה". מתחמק מהחדשות מעירק, "הגזמה אמריקאית", צוחק בלחישתו. אלאן יחזור רק מחרתיים מהארכיון בווינגטון. והבנים מוזמנים לחברים אחרי אימון הכדורגל (לחשוב על יונתן שבוועט, נלהב בתלתליו הבהירים). והשיתוק כל הבוקר, מול התרשימים. כאילו הכל דוהר לעבר איזשהו אסון בלתי נמנע.

כותבת במהירות (אליך?) בחלל הגנוב בין הטלפון מסעיד ובין שובו של אלאן. שניהם רק מין אמתלה למה שדחף אותי מהבית אל האוטובוס, מתוך תשוקה לקרוע משהו. שישה חודשים אחרי הקריעה שעשו לי אנשי החברא קדישא, עומדת משותקת בבוץ ליד הקבר הפתוח. לובשת כל השבעה אותה חולצה עם דש גזור, בלי להרגיש שום דבר. מוליכה את הפרידה לפריס, ואז לכאן. בהתעקשות לקיים את התכנית שנקבעה לפני הכל. שוכרת את הבית בפרוור הסתמי לצד הֶטְרָנְפֵייק. חזית צבועה תכלת, חצר אחורית נשקפת מחלון המטבח, הבנים בועטים בכדור עד הערב. מתמקמת בחצי הדרך בין הארכיון בווינגטון עם ההזמנה לאלאן, ובין ניו יורק, הסמינר בקוֹפּר יוניון, הכנס "מונומנטים של זכרון" המתוכנן לסוף הסתיו. סוחבת לכאן את השלב האחרון של הפרויקט בירושלים (קצב הביצוע שהוחש אחרי נפילת חומת ברלין ו"סוף המלחמה הקרה" עם תקציבים מקרן דאג-המרשלד ומאונסק"ו. מעבירים את כל הפוקוס לירושלים עם כותרות מצלצלות על שלום ועל על-לאומיות). עובדת בפרוור חסר הפנים, המנוגד כל-כך למראות ירושלים, לאוטופיות של הפרויקט.

[מחלף 12 A]

מסלולי שדה התעופה. זנבות כחולים, אדומים, של אירונים על רציפי האספלט. מטוס דלוק אורות מנמיך מעל לאוטוסטרדה. צולל חזיתית, חותך את הפנסים.

המילים מכסות את הפנקס. הלחישת אליך, המופנה עדיין "למזרח" ... נדבקת לחלון, שוטפת את המבט בנוף התעשיתי. מקבצת נדבות, מטבעות מקריים של מראות - שכרו הדל של הנווד.

כמו רגע לפני יציאת רכבת, כשנצנוץ מזנק מאדני המסילה המטונפים בגריז ועטיפות נייר. מציף לרגע בחום. כמו אז, באותה ישיבה לא צפויה יחד במזנון תחנת-הרכבת בחיפה, מחכים ליציאת האוטובוס לשדה-התעופה. נפרדנו כבר מוקדם בבוקר, לצד המונית. בדרך עוד עברתי בטכניון, לקחת משהו ממזכירת המחלקה לארכיטקטורה, והתנועה בחזרה לפריס כבר הפרידה ביני ובין תפאורת הבטון של התחנה. ואז, פתאום, דמותך המתקרבת בחולצת הקיץ הבהירה, חוֹצָה את הרחבה, מרוכז במסלולך אלי.

מפשיר שנית את הרכות, בבת אחת, "באתי ללוות אותך." מוליך אותנו אל שולחנות הפלסטיק של המזנון, קונה לנו מיץ תפוזים ונפלה מצופה, טועם לאט, בהקשבה. מרים אלי את חיוך העיניים הכחולות שלך, ואומר כולך מואר, "תראי, אילנקה, יש הרבה מוצרים עכשיו. מייצרים הרבה."

[מחלף 14, הובוקן]

הגשר השחור של "דרך השמים" ה-Sky-Way. רכבות משא ומשאיות נעות לאט בין לשונות המים, חורצות את סבך כבישי הגישה ומסילות הברזל.

תרני עץ שפופים נושאים כבלים להספקת חשמל מקומית. נבלעים בין בתי העץ של רובע הפועלים במדרון הובוקן.

לוח פרסומת תלוי בגובה, מעל לברך הכבישים. תן חיוך – אתה על פאנאסוניק.

מתכרבלת בחיק האוטובוס. אוחזת רגע במה שעובר בחוץ, חוצה את הנסיעה, את האישון, את הלמות הלב המשתחררת בתנועה.

אוספת לך מין "הבזקים", אבא, סנפ-שוטס, נשימות נלחשות מתוך נהר הכבישים. אחרת איך לספר? איך לאחוז את קרעי הסיפור שלנו?

[מנהרת לינקולן]

הכביש סובב מעל למגרש כדורגל. קו השמים של מאנהטן נפרש לרגע מהעבר השני של הנהר.

האוטובוס גולש לניקבה, נבלע בחושך. מיטלטל במין שינה תת-קרקעית, נמרחת בחלביות התאורה, באודם מחזירי-האור.

האוטובוס מטפס במסלול הגישה אל פורט-אותוריטי. מתנשף אל התחנה.

ממשיכה לכתוב, אבא. גונבת רגע אחרון ביחד. לפני שתיטרק התנועה לאפלת רציפי התחנה.

[עמ' 17-21]

***

[באוטובוס. פקק תנועה ביציאה מפורט אותוריטי.]

נאחזת בפנקס ההבזקים שלך. כותבת מתחת לאלומת האור הזעירה של מנורת המושב. טרטור האוטובוס המחכה (עדיין!) בפקק, מערבב יחד מטפיסיקה מערבית עם כאב ים תיכוני, וכל הזמן הפאס האירוני של דון ג'ובני, Chi a una sola e fedele, verso l'altro e crudele. "השומר אמונים לאחת, מתאכזר לכל השאר..."

לשבת בחשכת האולם עם "האויב", בחזרה על "הליצן". הבזקי הדימויים. מסכות הענק, הפנטומימה האלימה. ואז, באור האדום החותך את הבמה, אימאן המקוננת בתלבושת לבנה. מסתחררת סהרורית מעל בובות הקש המוטלות, מכוסות סדינים. קולה מתלעלע בצעקות גרוניות, נבלע בקטורת שנושאות המסכות בעומק. גופה נופל מתחת להצלפת האור האדום, מורם בזרועות פרושות בתנוחת הצלוב בידי הדמויות העוברות בתהלוכה ומזמור גריגוריאני בפיהן. אחר-כך שוטף ריקוד של דרווישים את הבמה. ומהמגברים עולה קול המואזין, והד ההמון בכיכרות שחורות מאדם: "אללה הוא אכבר, אללה הוא אכבר..."

יושבת שם בחושך, אחוזת בושה. ופחד. סחרחורת הצד השני, האפל, של החלום, של הסבל, וגם של השנאה. ונשימתו של סעיד על זרועי, כשהוא נותן בחושך את הערותיו. ירכי נשענת על רגלו הפשוטה, מחליקה אותה ברגלי. גומרת שם, ברעדה נשוכה חזק, בחשכת האולם.

נפרדת בסוף החזרה, לא מחכה לסעיד כמו שקבענו. ובכל זאת, כשהוא מחליק את ידי לפרידה, בתנועה המסגירה כבר את רגילות המגע, המבטים של השחקנים השחקניות בגבי מזניקים את זכרון הצעקות בואדי סאליב, כשחזורי שליחות הגענו מהתנועה אל אפלת ה"מרוקאי סכין" שהתלקחה בחיפה. הצעקות העולות בין השמשות מהבתים, בעקבות הבחורה הרצה בין הסמטאות, פרועה, פרומת בגדים, "זונה של ערבים! זונה של ערבים!..." ואז, אחרי למעלה משעה, סעיד מתייצב בבית הקפה. "אל תדאגי, יהיה בסדר, לנה", מתחמק גם עכשיו מלדבר על הפרפורמנס. סותם לי את הפה בשפתיו כל הדרך במונית.

האוטובוס התקוע מעל לערוץ הזוהר של השדרה התשיעית.
ירח גזור בענפי העץ. מצליף צללים מתחבטים, עטלפיים. Pentiti! No! Si. No!
טרטור הבאס של המנוע.

נועל את הדלת בחדר המלון. החלל האקראי המכיל פתאום את הסיפור המיובא. בשרותים המים קולחים בכיור הישן מזרבובית חרסינה עכורה כמו משתנה. המגבת קשה, מעומלנת מדי. נייר הקיר מצהיב. מנורת הלילה מאירה את פניו של סעיד המוצתות באור הסיגריה. הדמעות

שכיסו את עינו כשרכב את הראש, מסובב את הראש, אומר לאט, "כל פעם שאני איתך, אני מפחד, לנה, אולי בפעם הבאה כבר לא תהיי שם... זה קרה לי רק עוד פעם אחת. עם מירבל..." לא יודעת אם הוא מדבר אמת, או לוחש כדי ללבות את התשוקה.

והתריס הפתוח אל הלילה. מכה ברוח את צפירות התנועה, דהרת מכוניות הכיכוי בתחתית מנהאטן. והדי דבריו בכנס ב"קולמביה", קולח אלגנטי בהרצאה על לידת התיאטרון הפלסטיני. גיבוש זהות לאומית של אומה. הדיכוי שיצר אותה. הכיבוש, מחנות הפליטים, הגזענות הציונית, והתקווה החדשה עם ילדי האבנים של האינתיפדה. מצית את הקהל בסיפור הפאסיון הפלסטיני. והידיעה שמהו מוחלט נכתב בקוי הגופות על המיטה הלבנה. מעבר להשתיכויות לשבט, לסיפור, למשפחה. ידיו מניפות את הפישוק שלי, רודות מקרבו נזילה מותכת שלא מפסיקה לבעור. נכרכים וצונחים. ושוב גורף הצמרור את קצות הגפיים, רץ על העור. נמר דק, נימול, ממלא את הפה, הקרביים, נוגס נתחים יותר ויותר עמוק. והבהלה שמישהו יפתח את הדלת, ואלומת האור תחשוף טאפט מצהיב ואותנו על המיטה (כל כך הרבה זמן שלא ידעתי פחד כזה). והשתיקה בזרות ששוב התייצבה בינינו. כל כך סימטרית, למרות זרועו המונחת כבדה על מותני. אני טומנת את הראש בגומחת הכתף שלו. והשורות של צ'ונטאיִיבה, "עכשיו אדע, במקום בו שולטת האהבה, יקטוף המוות את פירותיו, כגנן". לוחשת אותן ללא קול אליך, אבא, עם מליחות הזיעה של סעיד על בקעי השפתיים.

מרחוק מגזרות האור של מגדלי מאנהטן. שרשרות של נורות על אניות השעשוע,
על המזחים.

Pentiti! No! Si. No!

[עמ' 105-103]

***

[בחזרה. באוטובוס האחרון.]

הנסיעות הלך ושוב. בטלטול שלא נפסק עשרה ימים. ורק הלחישה אליך, אבא, מחזיקה אותי בימים הנקרעים בין הבנים וגרציאלה, אלן שחזר הבוקר, והקולות מהבמה.

עוד שני נוסעים מלבדי והנהג. אור מנורת המושב רועד בלב קופסת הפלדה הדוהרת.

הלילה הפרמיירה. למרות הדחיה. אחרי הביטול של הפאבליק תיאטר ברגע האחרון. ומאמץ המעבר ל"ויקטורי", האולם העוזב ברחוב ה-42. הסערה בתקשורת נמשכת כבר שבוע. התקפות על "סתירת הפיות", על "הצורך לכבד את חופש ההבעה, במיוחד על רקע פרישת הגייסות האמריקאיים במדבר ערב".

האולם גדוש. עירוב השפות של הקהל. הפנים הלוהבות. השחקנים בחדרי האיפור, כשעברתי בחטף לאחל לסעיד בהצלחה. נדחקת אליו בין כל שאר האורחים. חוזרת למושב בחשכה. חשופה לטקסט הנלחש באוזניות בתרגום סימולטני, ללא מחסום הערבית. מנסה לשכנע את עצמי שאין מקום לבהלה, שהרי אותם דברים אמרנו לפני שנים בתא הרדיקאלי בפריס. אבל המועקה גוברת החל מהתמונות הראשונות. אימאן כילדה על הבמה. מחטטת בארגז, מוצאת צרור קשור ובתוכו חרוזי זכוכית צבעוניים של וילון. היא מעבירה אותם מוקסמת בין אצבעותיה, ורצה כדי להראות לאמה מה שמצאה. פארידה, בתפקיד האם, חוטפת מידיה את החרוזים, פורצת בזעקה: "הה, ילדותי! הה, נעורי!" באורות המתעמעמים מתכסה הבמה בהרות אור צבעוניות, המרצדות על גופה המקונן, "וילון החרוזים שהיה תלוי בכניסת הבית שברמלה. האור היה עובר מבעד לעץ הלימון בחצר ואז נשבר בחרוזי הזכוכית, יוצר מערת קסמים. את כל חלומותי חלמתי שם." הקול שלה ניגר אל הקהל המרותק, "כשההורים והאחים שלי היו יוצאים, אני, ילדה אשר שדיה רק החלו להנץ, הייתי מתעטפת בנקודות האור ורוקדת. את כל מה שאחיה. כל המקומות, כל האהבות, כל החלומות המנצים כמו נקודות אור צבעוניות..." ריקודה של פארידה נעצר בבת אחת. גופה נלכד באלומת אור לבנה. היא ואימאן צוררות בבהלה חפצים, ומצטרפות אל שיירת פליטים המתנהלת בחזיון צלליות בעומק הבמה, הולכות ומשחירות. גופות כפופים עם צרורות צועדים לקול התיפוף הגובר של איברהים, היושב מוקף בסוללת הכלים. מרעיד ריגשה חרישית הקרבה לאט, במקצב הזורם מזינוקי גבו, עיניו העצומות, כתפיו, אצבעותיו הפורטות, נקישות הרגליים. סחיטת אשכולות הפעמונים, יד רכה, קשה על פני עור הטמבורים, הצעקה הבוקעת מפניו המופשלים, מסומאים, מפלחת את הבמה ואת האולם העוצר את הנשימה.

ואולי כבר אז, בשקט החצוב בחשכה, הדהד קולך, אבא. או משהו אחר, מגיח בצל חסר פנים עדיין. אופף בגל צורב של כמיהה, ומתרחק. ואז עולה אור צהוב על קיר שבור, שלדי מכוניות, קרעי בגדים מתיבשים על חבל במחנה פליטים. עלי מתגנב אל טבעות התיל בקדמת הבמה, מספר לקהל, "סבא שלי היה לוקח אותי עד לקצה המחנה, מחזיק אותי ביד שלו הקשה מעבודה, ואומר: 'יא בני, יא בני'" מתחיל כילד, הופך לזקן גרום, "אתה רואה אותם, יא בני, את החיילים שלהם. הם גנבו לנו את הכל ואותנו סגרו בכלוב, כמו תרנגולות. החיים שלי נשברו ביום אחד, כמו קש, יא בני. אין גבול לאסון, לנפֶּה שלנו. הכל הם גנבו לנו. פרדסים, עצי שקד, זיתים. ואנחנו פה כמו זבל. ובמקום הכפרים שלנו - הבתים שלהם, יא בני. בג'ודידה, מרור, מוצה, צובא, חרת, דיר איוב, סריס, בית סוריך, בית מחסיר... - 'סבא, סבא', אמרתי לו, 'אני אנקום את הכאב שלך, את הנפֶּה. אני אהיה חזק כמו אבן, ילד של אבנים!' כך אמרתי לו. בהתחלה, עם החברים, היינו מוציאים אוויר מהמכוניות של הקבלנים היהודים, שהיו באים עד לגדר לאסוף את העובדים לבניין. עבדים פלסטינים שיוצאים בראש מורכן, עם בושה, לעבוד אצל היהוד. גם אבא שלי, עם העשרה ילדים, אחים ואחיות שלי, יוצא כל בוקר לעבוד אצל היהוד, אכול מבושה, לא מרים אלי ת'עיניים. ואמא שלי, העיניים שלה סכין, מסתכלת מהדלת איך הוא יוצא לבנות ליהוד בתים על האדמה של אבא שלה. במרור, מוצה, צובא, דיר איוב, בית סוריך, בית מחסיר... "

ואז עמדת כבר, נשען בברך מורמת על שלד משוריין, במכנסי החאקי הקצרים והגרביים המשוכים עד הברכיים של איש ההגנה, שהוצאת במיוחד לטיול התנועה, שהתנדבת ללוות: "כמה פעמים ניסינו לפרוץ את המצור כדי להביא אספקה לירושלים. הכפרים כאן היו עוינים במיוחד, מוחזקים על ידי גדודי הלגיון, ומוסטים בידי המופתי של ירושלים. דיר איוב, בב אל וואד, בית סוריך, בית מחסיר... " עומד במלוא אונך, בצל עצי האקליפטוס, והדקלים מעבר לשיחי הצבר. אהוב שהגנבתי, מגמד את כרכורי החיזור של בני השכבה, באותם חמישה ימים במשאית המכוסה ברזנט, באפלולית הדחוסה בעיסה אנושית של זיעה ומאמץ ושירה צווחנית, בריח נפיחות של שעועית ובשר מקופסאות השימורים, וטעם החלודה של המים הפושרים במימיות, ומדי פעם אלומת אור עם פיסת נוף מסנוור מזנקת לאפלה. ועלבון הבדידות בלב הביחד, כשאנו שרים סביב המדורה, בגעגועים, שגם הם לא היו שלנו:

פה אני עובר ניצב ליד האבן

כביש אספלט שחור, סלעים ורכסים

ערב אט יורד, רוח ים נושבת

אור כוכב ראשון מעבר בית-מחסיר

באב אל וואד

לנצח זכור נא את שמותינו...

"ההרים הדוממים הללו, בין בית חורון ומודיעין, עדים לתולדות עם עתיק", אתה מניף בתנועה רחבה את פנקס הרשימות שלך, שוקע אל תוך ארץ ישראל משלך, שבה הילכת. ואני, יונקת לתוכי את ריגשתך, לקול התיפוף המכושף של איברהים, נישאת בקול החגיגי, העובר בין היבוסים ואברהם, ויהושע ומלכי יהודה, והפלישתים ועמי הים, חילות סנחריב, גלות בבל, מוליך על ההרים את המכבים, את גייסות רומא.

כקוסם אתה מקרב מהאופק את רבן גמליאל ותלמידיו העושים דרכם מירושלים הנצורה ליבנה, ומנגד נודד ישו אל אַמָּאוס, וביזנטיון, והכיבוש המוסלמי הגדול, וצבאותיו של גוטפריד מבויון, וסלח-א-דין המגרש את הצלבנים, עד בוא הטורקים, והאנגלים... "מכסה את הקולות הבוקעים מהבמה, כאילו שוב הקשבתי לך בחום העפר הקלוי, "כאן, בקרב על הדרך לירושלים, חירפו את נפשם לוחמי הכיתה הנודדת במאורעות תרפ"ט, ואנשי ההגנה במאורעות תרצ"ו, וחטיבת הראל בימי מערכת הקוממיות..." קולך שוטף אותי מעורבב בערבית ובאנגלית שבאזניות, המילים ששנים היו קבורות בתוכי, מתחת לויכוחים המרים שלנו, והעזיבה, והפעילות בתאי השמאל, "בכוח של 'אין ברירה' עמד הישוב מול שבע מדינות ערב, מעטים מול רבים. עד שנפרצו שערי הארץ לקלוט את רבבות המעפילים, את שארית הפליטה, את ההמונים השבים אל ארץ אבות ועל שפתיהם תפילה לציון וירושלים..."

"בית ג'מל, גרבית, מחסיה, בב אל וואד, מרג' אל זערור, בית מחסיר..." נעתי על מושבי, בתיפוף המתחזק. עלי, גמיש כחתול, טיפס עכשיו על מוט ברזל, וזרקור בודד עוקב אחריו. מלמעלה, מעל צללית מחנה הפליטים, הוא אומר, "אני לימדתי את החברים איך לבנות את המחסום בכניסה למחנה, איך לאסוף אבנים, מתי לזרוק. אנחנו מכאן, מכירים כל אבן, כל גבעה. אני הוא ילד האבנים בשביל הבושה של סבא שלי, בשביל העיניים האדומות מבושה של האמא שלי..."

ממשיך מעל לתהום, לקול לחישת הקהל המזדקף על מושביו. ואתה, מואר לרגע בהבהוב האש של הסיגריה על תלתליך הלבנים, מביט מרוכז לצידי, כשלבמה יורדת בובת ענק, ופנסים אדומים בוקעים מחורי מסכת האימים שלה. שני שחקנים תופסים את עלי, מורידים שק על ראשו, חובטים בו, עד שיורדים סורגי צל, וגופו הכפות של עלי נגרר מאחורי השלט היורד באנגלית וערבית: "מחנה המעצר אל-אנצר". הנשים חוזרות לבמה, צובאות על פתח המחנה, מניפות שלטים: "חופש לגבורים!" לקול הקצב הגובר של איברהים בתיפוף המחושמל והמהלומות, עד שנחלשים פרפורי הגוף הכבול, וגופו הכפות של עלי צונח כשק. מגרונות הנשים פורצת יבבה, נשברת במגפירים סביב האולם. צללי המקוננות הולכים וגדלים, מחשיכים את הבמה, לקול מחיאות הכפיים של הקהל. ואז תמונת הסיום. אור לבן מתרומם על שורת בובות הקש המכוסות בסדין בעומק הבמה. אימאן סובבת לבדה בשמלה רחבה, לבנה, בסחרור ממושך. במרום הבמה עלי הלבוש גלימת ענק לבנה, מרחף, מלאכי, ולגופו שרשראות של אבנים. מקהלת נשים ובראשה פארידה פורצת בשיר הסיום: "יא שהיד! שהיד! ילד אבנים מתפוצץ כמו אבן... לוחם קדוש על שחרור אל קודס וחרם א שריף... לוחם קדוש על שחרור פלשתיין..." כל תופיו של איברהים רועדים, ומהמגברים עולים קולות ההמון בככרות, 'אללה הוא אכבר...'

עמדת לצידי כשהקהל קם על רגליו בתשואות. נדחק איתי גם אל אחורי הקלעים. הצחוקים, בערבית המעורבת באנגלית. חגיגות האחוה, עשן האלכוהול. או אולי היתה זאת דודה רחל, עם הסיגריה בזוית הפה וידה תחובה בכיס מכנסי החאקי, זקופה לידי בשביל המטפס לבית הקברות.

אולי בגללה החלטתי, שהלילה אעז לבסוף לספר לסעיד על דויד. והוא, בצעיף המשי הלבן, מוקף בהבזקי המצלמות, מתחמק אחרי מסיבת הקוקטיל, באמתלה של ראיון עם כתבת מדור התיאטרון לעיתון של מחר. מתפזרים בחיבוקים אחרונים על מדרכת ברודוויי. סעיד נפרד ממני בנשיקות נימוס על שתי לחיי, ועוד זורק כפתיון לעברי: "אז מה? מחר תבואי אחרי החזרה לקוויק-באר מול הויקטורי. תעדכני את הלהקה על הפרפורמנס..." הוא מתרחק בין פארידה ובין כתבת התיאטרון בחליפת המשי המרהיבה. וכשסובבתי פעם אחרונה את הראש, ראיתי את צעיפו מהבהב בפינה.

האוטובוס יורד מן תוך האוטוסטרדה.
עצים שחורים בצדי המחלף.

[עמ' 111-106]

***

ארבע בלילה. אחרי צפירת ההרגעה.

עד לפני רגע הבהבה הטלוויזיה. עכשיו המרקע אפל. לראשונה מאז צווחות האזעקה שקרעו את הלילה.

הבנים כבר במיטות. בסלון מלונת הניילון הפעורה של יונתן. מלאה בגיבוב של סדינים ובוכות ובקבוק עם שאריות מים וחיתול רטוב. ובמיטה שלי המצעים מעוכים במקום שדויד התכרבל, דבוק אלי.

היום עבר בעצלתיים, הבנים עשו שעות ארוכות אצל אלגרה, ואחר-כך עלו עם דני ועידו, הבנים של משפחת לוי, להסתכל בטלוויזיה. גם המשרד נשאר סגור. אבל עדיין שום דבר לא קרה. גם לא כשהשכבתי את הבנים והלכתי בעצמי לישון.

בזמן האזעקה ישנתי. מהמיטה זינק יצור זר, מבצע את הפעולות כמו מכונה. רץ אל חדר הבנים, תולש את דויד מהשמיכות, צורח עליו "תחזיק אותי חזק". פונה איתו אל המיטה של יונתן ומרים אותו עם השמיכה. דויד מתמוטט עלי מתוך שינה. אולי חמש שניות כבר, אולי עשר. לוקח לסקאד שלושים וחמש שניות להגיע מעירק לכאן. השרירים קשים מבהלה. "תחזיק אותי חזק, דויד", מתחננת. נגררים כך דרך המסדרון לסלון. יונתן מתעורר, מתהפך בתוך גוש השמיכה, כמעט נשמט. כבר עשרים שניות, אולי עשרים וחמש. נשארו עוד מקסימום חמש עשרה שניות. או עשר. דוחפת את הגוף האחוז תנומה של יונתן אל תוך כלוב הניילון. דוחסת אחריו בכח גם את השמיכה. נחרדת מיד שיהיה לו חם מדי, שאין לו די אוויר עם כל הפוך בפנים. עוד שמונה שניות. אולי שבע. השרירים רועדים. דויד מכווץ על המיטה. מביט בי במבט פעור. יושב מאובן למרות כל התירגולים שעשה בבית הספר, רועד בכל הגוף. אני תופסת את הפנים שלו השקופות מבהלה, מנסה שוב ושוב לדחוק אותן אל תוך סד הברזל והזכוכית. ורק עיני עוקבות אחרי מאחורי הזוגית המתכסה באד, בריח גומי וחומצה. האצבעות כושלות בהידוק הרצועות. מסתבכות בשערות שלי שנדחפות לפרצוף. גם השסתום. צריך לפתוח את המסנן. לא להחנק. להדביק את הדלת. סלוטייפ. סמרטוט רטוב. עוד שלוש שניות, אולי שתיים. לא מסוגלת יותר לספור. עוד שתי שניות. עוד אחת, אולי. השרירים מתפוצצים. היצור עם חרטום הברזל משחיל יד אל תוך שרוול הניילון שבדופן הביתן. מניח אותה על הרגל של יונתן. ידו של דויד רטובה מזיעה. עוד שניה. עוד חצי שניה. עד הסוף. לא לנשום. בשרירים משותקים. הלב מפסיק לפעום. רק גוש דומם עם חרטום מתנשם. עד הסוף. הרגע האחרון. חולדת ברזל מרימה אלי מבט כחול מבעד למסך אדים ומחנק. גוף שהולך ונמחק מאחורי הניילון, מטושטש כבר. ברגע האחרון. ביחד.

ודפיקות הלב שהתפרצו רק אז. אחרי עשרים וארבע, עשרים ושש, שלושים שניות מעבר

לטווח.

מתישוהו, בעידן יצורי הברזל, עלו על המרקע הוראות מיגון בכמה שפות. נמחקות בגל זיעה שפרץ מכל הנקבוביות. ורק צלצול הדממה מהרחוב החשוך. כן, כאן שקט מוחלט. זה לא כאן. נפל, אבל לא כאן. לא כאן. מסך הזיעה מוחק את הראש המתולתל של יונתן, המוטל כמו פרח נדיר בחממת הניילון. דויד זוחל אל תוך הבטן שלי. גולגולת הברזל שלו נעוצה ברכי. רק אז הבחנתי כמה הוא רועד. חיבקתי את האברים הצנומים, רואה מבעד לזכוכית המהבילה איך הדמעות זולגות על פניו, מעורבבות בנחילי זיעה.

אולי אחרי חצי שעה הודעה שטיל סקאד נפל בשטח מדינת ישראל. באיזור א' או ב', לא בדיוק קלטתי. רק שזה לא כאן. טיל כימי? לא קלטתי. רק שכאן שוב דבר לא התפוצץ. לא ברחוב ולא מסביב. פה שקט, בינתיים. אין שום גז. גופו של דויד הלך ורפה. הוא נרדם, מקופל בתוכי. יונתן לא הגיב לטפיחה הנחלשת של שרוול הפלסטיק בגבו. שכב במבט פעור. בלי למצמץ.

ההודעה על הפוגה היתה אחרי שעה. חילצתי את דויד הישן מרצועות הברדס. ישן, צנוח על כתפי, כשנשאתי אותו, מניחה את גופו הרפוי במיטה, מכסה סביב סביב. כאילו מעטפת הפוך והכותנה תישא אליו את האהבה והחמלה ללא סוף, והבושה, והאשמה. חוזרת אל יונתן במלונה. שותק. במבט חסר ההבעה. גם כשגררתי אותו ברגליו החוצה. רק כשעטפתי אותו בזרועותי, השמיע לבסוף פעייה רכה. מנענעת אותו, צמוד צמוד. לפצות אותו על משהו ללא שוב שקרה. יושבת שעה ארוכה ליד המיטות בחדר האפלולי. מתכסה לבסוף, במיטה שלי, מעל הראש. מנסה לחמם את הגוף המאובן.

האזעקה השניה היתה בשלוש וחצי. היצור פרץ שוב כמו מכונה. עם יונתן, ודויד הקורס עלי. הפעם יונתן זחל על ארבע לממ"ט. בהכנעה. "כמו חיה מאולפת". נשכב בגוף מרוקן. לא מסתכל על הבובות שפרשתי לו. מביט באותו מבט קפוא, חסר הבעה. דויד בכה בלי קול. לא יכול ללבוש את הברדס. נאבק בי ומנסה לעזור בבת אחת. גם יונתן התחיל להיאבק עם הביתן. קורע את דלתות הניילון. אני נלחמת עם אצבעותיו הפורמות, מבעד לשרוול הניילון, נוהמת לעברו הברות סתומות.

אחרי שהחזרתי את הבנים למיטות, הגיע הצלצול מאלאן. מוֹיִנִּיָּצה. לא השיג קו. בתקשורת הרוסית הודיעו על הסקאדים שנפלו על תל אביב. "תל אביב?" "כן, כך אמרו", התאדה קולו. אמרתי בתשישות שהבנים כבר ישנים, שגם אני הולכת לישון עכשיו. אני מתכרבלת אל המקום שכייר גופו של דויד בכלי המיטה. מושכת אלי את השמיכה. לוקחת איתי את הפנקס שלך, אבא. עוד הבזק לספור הקרעים שלנו.

על המרקע ממשיכים צילומי הירי. צלב הכוונת מתביית על כתם שחור, נעצר, ואז הפירורים מתכסים עשן.
עוד סדרת שקופיות עם אותן הוראות מיגון. הורדתי לגמרי את הווליום. רק השפתיים הנעות של הקריין.
עידכון לעיתונאים בווישינגטון.

אנשים רצים. לא, לא כאן. בערב הסעודית. כוונות מתביתות. פירורים שחורים.

[עמ' 269-272]

